

Tekst źródłowy nr 6

O tym, który oddaje się pod władzę innego. Dostojnemu panu (temu a temu) ja zaś (ten a ten). Ponieważ wszystkim jest doskonale znane, że nie posiadam niczego, co pozwoliłoby mi wyżywić się i odziać, dlatego też zwróciłem się do waszej łaskawości i postanowiłem, że powinienem się oddać i powierzyć waszej opiece. Dokonałem też tego na następujących warunkach: winniście mnie wspierać i wspomagać tak wyżywieniem jak odzieżą, abym mógł stosownie służyć wam i być pożytecznym, a dopóki będę żył, winienem wam służbę i posłuszeństwo na prawach wolnego człowieka i nie jestem w mocy za żywota mego uwolnić się spod waszej władzy i opieki, lecz aż do śmierci winienem pozostawać pod waszą władzą i ochroną. Stąd ułożono się, że gdyby jeden z nas naruszył tę umowę (taką a taką) sumę solidów zapłaci drugiej stronie, sama zaś umowa niechaj pozostaje trwale w mocy. W związku z tym powinni sporządzić między sobą i potwierdzić dwa jednobrzmiące dokumenty, tak też uczynili.

1. *Do czego zobowiązywały się strony podpisujące akt komendacji?*
2. *Jakie były, w świetle tego dokumentu, przyczyny komendacji?*
3. *Oceń wartość źródła dla charakterystyki stosunków społecznych w średniowieczu.*

Ad. 1. Oddający się pod opiekę, wasal, zobowiązywał się dożywotnio do:

- dożywotniej służby,
- udzielania swemu panu wszelkiej możliwej pomocy.

Senior, feudał zobowiązywał się do:

- wspierania swego wasala,
- udzielania mu pomocy materialnej.

Złamanie umowy zobowiązywało każdą ze stron do wypłacenia odszkodowania (określonej kwoty w solidach) stronie poszkodowanej.

Ad. 2. Wasal oddawał się w opiekę aby zyskać środki do życia (chodziło głównie o ziemię i środki na jej zagospodarowanie). Z pewną przesadą wasal deklarował bowiem, iż nic nie posiada. Senior zyskiwał „służbę i posłuszeństwo” wasala.

Ad. 3. Jest to formularz, a zatem tekst był wykorzystywany wielokrotnie, wypełniany przez wiele osób, zapewne umieszczane były w nim szczegółowe warunki i postanowienia. Źródło takie, nawet jako niewypełniony formularz, ma istotną wartość historyczną – daje obraz stosunków społecznych w średniowieczu: relacji pomiędzy seniorami i ich lennikami, wyjaśnia niektóre przyczyny oddawania się w komendację i podaje zobowiązania obu stron.